

ZWIERZĘTA

Ciekawostki o nietoperzach: 35 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 20.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 20.10.2026

Nietoperze to jedyne ssaki zdolne do prawdziwego lotu, a na świecie opisano ich ponad 1400 gatunków. Najmniejszy z nich, ryjówkonietoperz, waży 1,7–2 g, a nocek Brandta dożył co najmniej 41 lat. W Polsce żyje 27 gatunków nietoperzy, a w podziemiach Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, w obszarze Natura 2000 Nietoperek, w 2025 r. naliczono 39 768 zimujących osobników.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Na świecie żyje ponad 1400 gatunków nietoperzy, co stanowi ok. 1/5 wszystkich gatunków ssaków.
- Najmniejszy ssak świata pod względem długości ciała, ryjówkonietoperz, ma ciało długości 29–33 mm i waży 1,7–2 g.
- Najstarszy znany nietoperz, nocek Brandta z Syberii, miał co najmniej 41 lat.
- Molosy brazylijskie osiągają w locie prędkość 44,5 m/s, czyli ok. 160 km/h.
- W Polsce żyje 27 gatunków nietoperzy, a 26 z nich rozporządzenie wymienia wśród gatunków objętych ochroną ścisłą.
- W zimowisku Nietoperek w Międzyrzeckim Rejonie Umocnionym w 2025 r. naliczono 39 768 nietoperzy.
- Choroba zwana zespołem białego nosa zabiła w USA od 2006 r. ponad 6 mln nietoperzy.

Nietoperze na świecie: ile ich jest i skąd się wzięły

1 Ile jest gatunków nietoperzy?

Na świecie żyje ponad 1400 gatunków nietoperzy, podaje Departament Spraw Wewnętrznych USA. Według Amerykańskiego Muzeum Historii Naturalnej nietoperze to jeden z największych i najbardziej zróżnicowanych rzędów ssaków, który obejmuje 1/5 wszystkich żyjących gatunków ssaków. W samych Stanach Zjednoczonych i Kanadzie żyje 47 gatunków nietoperzy.[1][2]

Źródła: U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20; American Museum of Natural History, Researchers Find Bats Evolved Ability To Fly Before Echolocation , Data publikacji: 2008.02.24, Data odczytu: 2026.10.20

2 Dlaczego nietoperze są jedynymi latającymi ssakami?

Nietoperze to jedyne ssaki zdolne do prawdziwego lotu, a ich skrzydło rozpina się na kościach ramienia i 4 palców. Kości te są lekkie, smukłe i wydłużone, aby podtrzymywać i poruszać błoną lotną. Błonę tworzą 2 cienkie warstwy skóry z naczyniami krwionośnymi, nerwami i ścięgnami. Britannica opisuje nietoperze jako jedyną grupę ssaków zdolną do lotu.[3][4]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Wilson D.E., Bat , Data publikacji: 2026.10.02, Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian

Institution, Bat Facts , Data odczytu: 2026.10.20

3 Najprymitywniejszy znany nietoperz żył 52 mln lat temu

Najprymitywniejszy znany gatunek nietoperza, *Onychonycteris finneyi*, żył 52 mln lat temu, a jego skamieniałość znaleziono w 2003 r. w południowo-zachodnim Wyomingu. Opis ukazał się w „Nature” 14 lutego 2008 r. Skamieniałość pokazała, że nietoperze najpierw nauczyły się latać, a echolokację rozwinęły później. *Onychonycteris* miał pazury na wszystkich 5 palcach, a współczesne nietoperze mają je na 1 lub 2 palcach każdej dłoni.[2]

Źródło: American Museum of Natural History, Researchers Find Bats Evolved Ability To Fly Before Echolocation , Data publikacji: 2008.02.24, Data odczytu: 2026.10.20

Rekordy nietoperzy

4 Najmniejszy ssak świata ma ciało długości 3 cm

Najmniejszym ssakiem świata pod względem długości ciała jest ryjówkonietoperz (*Craseonycteris thonglongyai*), nietoperz o ciele długości 29–33 mm i masie 1,7–2 g, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Rozpiętość jego skrzydeł wynosi ok. 130–145 mm. Gatunek żyje w wapiennych jaskiniach nad rzeką Khwae Noi w prowincji Kanchanaburi w zachodniej Tajlandii oraz w południowo-wschodniej Mjanmie.[5][6]

Rekord Źródła: Guinness World Records, Smallest mammal , Data odczytu: 2026.10.20; Guinness World Records, Smallest bat , Data odczytu: 2026.10.20

5 Największe nietoperze mają 1,7 m rozpiętości skrzydeł

Największe nietoperze świata, rudawki z rodzajów *Pteropus* i *Acerodon*, osiągają do 45 cm długości ciała, 1,7 m rozpiętości skrzydeł i 1,6 kg masy, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Za największe gatunki uważa się zwykle *Pteropus giganteus* (ang. Indian flying fox) i *Acerodon jubatus* (ang. giant golden-crowned flying fox). Najwięcej dużych rudawek żyje w Azji Południowo-Wschodniej.[6]

Źródło: Guinness World Records, Smallest bat , Data odczytu: 2026.10.20

6 Ile lat żył najstarszy nietoperz?

Najstarszy znany nietoperz, nocek Brandta (*Myotis brandtii*) z jaskini w rejonie Biriusy na Syberii, miał co najmniej 41 lat. Zaobrazkowano go w 1964 r., a rekord opisano w 2005 r. w „The Journals of Gerontology”. Według Księgi Rekordów Guinnessa nietoperz ważący 5–7 g przeżył 9,8 razy dłużej, niż przewidywano dla jego rozmiarów. Nocek Brandta żyje także w Polsce.[7][8][9]

Rekord Źródła: Guinness World Records, Longest-lived bat , Data odczytu: 2026.10.20; Podlutsky A.J. i in., A New Field Record for Bat Longevity , Data publikacji: 2005.11.01, Data odczytu: 2026.10.20; Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380 , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

7 Najszybszy nietoperz leci 160 km/h

Najszybszym nietoperzem jest molos brazylijski (*Tadarida brasiliensis*), który osiągnął prędkość względem ziemi 44,5 m/s, czyli ok. 160 km/h, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Pomiar wykonano w lipcu 2009 r. koło jaskini Frio w Teksasie, śledząc z samolotu 7 nietoperzy z nadajnikami radiowymi. Mediana ich prędkości wynosiła tylko 20,5 km/h, ale 5 z 7 przekroczyło

108 km/h.[10][11]

Rekord Źródła: Guinness World Records, Fastest bat , Data odczytu: 2026.10.20; McCracken G.F. i in., Airplane tracking documents the fastest flight speeds recorded for bats , Data odczytu: 2026.10.20

8 Nietoperz z językiem dłuższym niż ciało

Nietoperz Anoura fistulata z lasów mglistych Ekwadoru ma język długości do 8,49 cm, czyli 150% długości ciała mierzącego ok. 5,5 cm, co jest rekordem wśród ssaków. Gatunek opisano w 2005 r., a budowę języka w grudniu 2006 r. w „Nature”. Nietoperz zapyla rurkowate kwiaty rośliny Centropogon nigricans z zachodnich stoków Andów.[12]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Longest tongue for a mammal (relative to body size) , Data odczytu: 2026.10.20

9 Gdzie żyje największa kolonia nietoperzy?

Największa kolonia nietoperzy na świecie żyje w jaskini Bracken koło San Antonio w Teksasie, gdzie latem gromadzi się co najmniej 15 mln molosów brazylijskich, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Departament Spraw Wewnętrznych USA nazywa ją też największym skupiskiem ssaków na Ziemi. Guinness zaznacza, że według części szacunków liczba ta może być nawet 10 razy mniejsza.[13][1]

Rekord Źródła: Guinness World Records, Largest bat colony (current) , Data odczytu: 2026.10.20; U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20

Echolokacja i życie nietoperzy

10 Jak głośno krzyczą nietoperze?

Dwa gatunki nietoperzy z rodziny Noctilionidae, polujące nad wodą w Panamie, wydawały okrzyki echolokacyjne o natężeniu do ponad 140 dB, mierzonym 10 cm od pyska, wykazały w 2008 r. badania 11 gatunków z 5 rodzin. Pozostałe gatunki osiągały 122–134 dB. Według komunikatu o badaniu to najwyższy poziom dźwięku zmierzony u zwierzęcia w powietrzu. Dla porównania głośny koncert rockowy ma 115–120 dB, a próg bólu u człowieka to ok. 120 dB.[14][15]

Źródła: Surlykke A., Kalko E.K.V., Echolocating bats cry out loud to detect their prey , Data odczytu: 2026.10.20; ScienceDaily, Echolocating bats cry out loud to detect their prey , Data publikacji: 2008.05.03, Data odczytu: 2026.10.20

11 Nietoperze zagłuszają sobie nawzajem sonar

Molosy brazylijskie konkurują o pokarm, zagłuszając echolokację innych nietoperzy, wykazali w 2014 r. biolodzy z Wake Forest University w badaniu opublikowanym w „Science”. Gatunek używa co najmniej 15 rodzajów głosów społecznych, a jeden z nich służy do zagłuszania. Zagłuszany nietoperz niemal zawsze chybiał zdobyczy, ale tylko wtedy, gdy sygnał padał w odpowiednim momencie i o właściwej częstotliwości.[16][17]

Źródła: Corcoran A.J., Conner W.E., Bats jamming bats: Food competition through sonar interference (Sci.News) , Data publikacji: 2014.11.07, Data odczytu: 2026.10.20; Wake Forest University, Department of Biology, Science: Holy Blocked Bat Signal! , Data publikacji: 2014.11.06, Data odczytu: 2026.10.20

12 Ile owadów zjada karlik w ciągu nocy?

Jeden karlik może zjeść w ciągu nocy do 3000 meszek lub innych drobnych muchówek, szacuje brytyjski Joint Nature Conservation Committee w poradniku z 2001 r. Według tego samego opracowania borowce wielkie potrafią latać na żerowiska oddalone o ponad 26 km. Karliki i borowce wielkie należą także do gatunków żyjących w Polsce.[18][9]

Źródła: Entwistle A.C. i in., Habitat management for bats , Data odczytu: 2026.10.20; Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380 , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

13 Czy nietoperze żywią się głównie komarami?

Mroczek brunatny (*Eptesicus fuscus*), ważący ok. 14 g, może zjeść nawet 1000 komarów w ciągu nocy, podaje Smithsonian Institution. Zoolog Kristofer Helgen zaznacza jednak, że choć wiele nietoperzy je komary, nie znaleziono dotąd gatunku, który by się w nich specjalizował. Większość nietoperzy żywi się owadami, szczególnie w Ameryce Północnej.[19]

Źródło: Smithsonian Insider, Smithsonian bat expert Kristofer Helgen answers common questions about bats , Data publikacji: 2010.10.29, Data odczytu: 2026.10.20

14 Ile młodych rodzi nietoperz?

Samica nietoperza rodzi zwykle 1 młode w roku, podaje brytyjski Joint Nature Conservation Committee. Latem samice zbierają się w koloniach rozrodczych, a u niektórych gatunków zdarzają się 2, 3, a nawet 4 młode. Według Smithsonian Institution młode nietoperze szybko rosną i potrafią latać po ok. 3 tygodniach.[18][4]

Źródła: Entwistle A.C. i in., Habitat management for bats , Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian Institution, Bat Facts , Data odczytu: 2026.10.20

15 Nietoperze żyją dłużej niż gryzonie tej samej wielkości

Nietoperze żyją dłużej niż inne ssaki podobnej wielkości: niektóre dożywają 20 lat, a u 6 gatunków udokumentowano wiek ponad 30 lat. Dla porównania gryzonie podobnych rozmiarów żyją tylko 1–2 lata, podaje Smithsonian Institution. Departament Spraw Wewnętrznych USA zaznacza, że większość nietoperzy żyje na wolności krócej niż 20 lat.[4][1]

Źródła: Smithsonian Institution, Bat Facts , Data odczytu: 2026.10.20; U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20

16 Karlik większy przeleciał 2224 km przez Europę

Karlik większy (*Pipistrellus nathusii*) zaobrazkowany w sierpniu 2015 r. w Parku Przyrody Pape na Łotwie został znaleziony martwy w marcu 2017 r. w rezerwacie Laguna de Pitillas w północnej Hiszpanii, 2224 km dalej. Wyniki opisano w 2020 r. w czasopiśmie „Mammalia”. Nietoperz leciał w kierunku południowo-południowo-zachodnim, przecinając cały kontynent.[20][21]

Źródła: SECEMU, 2,200 km transcontinental migration of a Nathusius' Pipistrelle (*Pipistrellus nathusii*) across Europe , Data publikacji: 2020.10.31, Data odczytu: 2026.10.20; Alcalde J.T. i in., Transcontinental 2200 km migration of a Nathusius' pipistrelle (*Pipistrellus nathusii*) across Europe , Data publikacji: 2020.10.21, Data odczytu: 2026.10.20

17 Ile gatunków nietoperzy pije krew?

Tylko 3 gatunki nietoperzy to prawdziwe wampiry, a wszystkie żyją w tropikach i subtropikach Ameryki, podaje Smithsonian Institution. 2 z nich, wampirzyk białoskrzydły i wampir włośchatonogi, żywią się krwią ptaków. W epokach lodowcowych żył wampir 3 razy większy od dzisiejszego wampira zwyczajnego (*Desmodus rotundus*).[19]

Źródło: Smithsonian Insider, Smithsonian bat expert Kristofer Helgen answers common questions about bats , Data publikacji: 2010.10.29, Data odczytu: 2026.10.20

18 Wampiry dzielą się krwią z głodnymi sąsiadami

Wampiry zwyczajne zwracają wypitą krew, by nakarmić głodne nietoperze ze swojej sieci społecznej, nawet niespokrewnione dorosłe osobniki, wykazali w 2019 r. badacze ze Smithsonian Tropical Research Institute. Nietoperze obserwowane w niewoli przez prawie 2 lata wypuszczono do kolonii w dziupli drzewa na pastwisku w Panamie. Czujniki co 2 sekundy rejestrowały ich spotkania i pokazały, że więzi przetrwały na wolności.[22][23]

Źródła: Smithsonian Institution, Bound by Blood: Vampire Bat Bonding Persists From the Lab to the Wild , Data publikacji: 2019.10.30, Data odczytu: 2026.10.20; Ripperger S.P. i in., Vampire bats that cooperate in the lab maintain their social networks in the wild , Data odczytu: 2026.10.20

Nietoperze, ludzie i zagrożenia

19 Ile warte są nietoperze dla rolnictwa?

Utrata nietoperzy w Ameryce Północnej mogłaby kosztować rolnictwo ponad 3,7 mld dolarów rocznie, oszacowali w 2011 r. naukowcy w czasopiśmie „Science”. Nietoperze owadożerne zjadają nocne owady, w tym wiele szkodników upraw i lasów. Amerykańska służba parków narodowych podaje, że nietoperze oszczędzają rolnictwu od 3,7 do 53 mld dolarów rocznie.[24][25][26]

Źródła: Boyles J.G. i in., Economic importance of bats in agriculture , Data odczytu: 2026.10.20; U.S. Geological Survey, Economic importance of bats in agriculture , Data odczytu: 2026.10.20; National Park Service, White-Nose Syndrome , Data publikacji: 2025.05.06, Data odczytu: 2026.10.20

20 Ile owoców zapylają nietoperze?

Ponad 300 gatunków owoców zależy od zapylania przez nietoperze, podaje Departament Spraw Wewnętrznych USA. Nietoperze roznoszą też nasiona orzechów, fig i kakaowca, z którego powstaje czekolada. Około 80 leków pochodzi z roślin, których przetrwanie zależy od nietoperzy.[1]

Źródło: U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20

21 Pierwszy nietoperz skreślony z listy gatunków zagrożonych

Nektarnik mniejszy (lesser long-nosed bat) w 2018 r. jako pierwszy nietoperz został usunięty z amerykańskiej listy gatunków zagrożonych z powodu odbudowy populacji. W 1988 r. żyło go mniej niż 1000 osobników w 14 znanych kryjówkach, a w 2018 r. ok. 200 000 w 75 kryjówkach w USA i Meksyku. Ten nietoperz zapyla m.in. agawy, z których powstaje tequila.[27][1]

Źródła: U.S. Fish and Wildlife Service, Bi-national Success – Lesser Long-nosed Bat Has Recovered , Data publikacji: 2018.04.17, Data odczytu: 2026.10.20; U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20

22 Zespół białego nosa zabił ponad 6 mln nietoperzy

Zespół białego nosa, grzybicza choroba hibernujących nietoperzy, zabił w USA ponad 6 mln nietoperzy od 2006 r., gdy pierwszy przypadek potwierdzono w środkowej części stanu Nowy Jork. W 2016 r. choroba dotarła do zachodniego wybrzeża. Według Departamentu Spraw Wewnętrznych USA w mniej niż 10 lat zabiła ponad 90% populacji 3 gatunków nietoperzy z Ameryki Północnej.[26][1]

Źródła: National Park Service, White-Nose Syndrome , Data publikacji: 2025.05.06, Data odczytu: 2026.10.20; U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20

23 Połowa gatunków nietoperzy Ameryki Północnej jest zagrożona

Aż 52% gatunków nietoperzy Ameryki Północnej grozi w ciągu 15 lat poważny spadek liczebności, szacują eksperci cytowani przez Departament Spraw Wewnętrznych USA. W USA 10 gatunków nietoperzy ma status zagrożonych wyginięciem, a 1 kolejny status gatunku narażonego. Zespół białego nosa wykryto już w 40 stanach USA i 9 prowincjach Kanady.[1]

Źródło: U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.20

Nietoperze w Polsce

24 Ile gatunków nietoperzy żyje w Polsce?

W Polsce żyje 27 gatunków nietoperzy, podaje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt wymienia 26 gatunków nietoperzy wśród zwierząt objętych ochroną ścisłą, od podkowca dużego po mroczka posrebrzanego. 25 z nich wymaga dodatkowo ochrony czynnej, a wyjątkiem jest borowiec olbrzymi.[28][9]

Źródła: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2024 , Data publikacji: 2024.08.20, Data odczytu: 2026.10.20; Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380 , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

25 Nietoperzy nie wolno płoszyć ani fotografować

Wszystkie 26 gatunków nietoperzy z wykazu ochrony ścisłej objęto w Polsce 2 dodatkowymi zakazami. Pierwszy zabrania umyślnego płoszenia lub niepokojenia tych zwierząt. Drugi zabrania fotografowania, filmowania lub obserwacji, które mogą powodować ich płoszenie lub niepokojenie. Zakazy wynikają z § 6 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.[9]

Źródło: Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380 , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

26 Zimowiska z ponad 200 nietoperzami mają strefy ochrony

Zimowiska, w których w ciągu 3 ostatnich lat choć raz stwierdzono ponad 200 nietoperzy, wymagają w Polsce ustalenia strefy ochrony, stanowi rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Strefa obejmuje pomieszczenia i kryjówki zajmowane przez nietoperze. Ochrona trwa od 15 września do 15 kwietnia, czyli w okresie zimowania.[9]

Źródło: Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380 , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

27 Nietoperek: 30 km podziemi dla nietoperzy

Obszar Natura 2000 Nietoperek (PLH080003) w województwie lubuskim chroni ok. 30 km żelbetowych podziemi położonych 30–50 m pod ziemią. Tunele zbudowano w latach 1933–1945 jako część fortyfikacji Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego. Obszar ma 7377,37 ha, a za specjalny obszar ochrony siedlisk uznano go w 2023 r.[29]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 Nietoperek PLH080003 , Data odczytu: 2026.10.20

28 Ile nietoperzy zimuje w Nietoperku?

W 2025 r. w zimowisku w Międzyrzeckim Rejonie Umocnionym naliczono 39 768 nietoperzy, o 8,5% więcej niż w 2024 r., gdy stwierdzono 36 653 osobniki, podaje RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim. Niektóre nietoperze pokonują 260 km, by dotrzeć do tego zimowiska. W styczniu 2026 r. odbyło się tu 25. międzynarodowe liczenie nietoperzy.[30]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Zimowe liczenie nietoperzy , Data publikacji: 2026.01.12, Data odczytu: 2026.10.20

29 Jakie nietoperze zimują w Nietoperku?

W zimowisku Nietoperek stwierdzono co najmniej 12 gatunków nietoperzy, z których najliczniejsze są nocek rudy, nocek duży, gacek brunatny i nocek Natterera. Samego nocka dużego zimuje tu 19 000–29 000 osobników. Już w 1991 r. naliczono w Nietoperku 29 500 nietoperzy, a w 2000 r. 28 870.[29]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 Nietoperek PLH080003 , Data odczytu: 2026.10.20

30 Gdzie zimuje najwięcej mopków?

Najwięcej mopków zachodnich w monitoringu GIOŚ z 2011 r. naliczono w tunelu w Krzystkowicach: 1352 osobniki. W Nietoperku było ich 968, a w 17 monitorowanych zimowiskach łącznie 5638. Według RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim liczba mopków w tunelu koło Krzystkowic może przekraczać 1800.[31][32]

Źródła: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Mopek Barbastella barbastellus (wyniki monitoringu 2009–2011) , Data publikacji: 2012.04.18, Data odczytu: 2026.10.20; Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Lubuskie zimowiska mopka zachodniego , Data publikacji: 2024.02.01, Data odczytu: 2026.10.20

31 Nocki duże mieszkają na strychach kościołów

Większość kolonii nocka dużego w Polsce zasiedla strychy budynków sakralnych lub innych obiektów użyteczności publicznej, wynika z monitoringu GIOŚ z lat 2015–2016. Monitoring objął 55 stanowisk tego gatunku: 40 letnich i 15 zimowych. W tym okresie 2 kolonie, w Kiszewie i Horyńcu-Zdroju, całkowicie zniknęły.[33]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wyniki monitoringu zwierząt 2015–2016: nocek duży , Data odczytu: 2026.10.20

32 Nocki duże w Jaskini Szachownica

W 2016 r. w Jaskini Szachownica zimowało 846 nocków dużych, wobec 233 osobników w poprzednim badaniu, podaje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Monitoring z lat 2015–2016 objął 15 zimowych stanowisk nocka dużego. Wśród innych zimowisk nocka dużego raport wymienia m.in. Bastion Król w Kostrzynie nad Odrą i Fort I w Poznaniu.[33]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wyniki monitoringu zwierząt 2015–2016: nocek duży, Data odczytu: 2026.10.20

33 Kolonia 688 nocków orzęsionych

W 2016 r. na stanowisku Jaworzna doliczono się 688 nocków orzęsionych, najwięcej spośród letnich stanowisk tego gatunku w regionie alpejskim, wynika z monitoringu GIOŚ. Najmniejsze stanowisko, w Leluchowie, miało 1 osobnika. Nocek orzęsiony występuje w obu regionach biogeograficznych Polski, a w monitoringu zimowym z lat 2015–2016 na badanych stanowiskach w regionie kontynentalnym stwierdzono 78 osobników.[34]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wyniki monitoringu zwierząt 2015–2016: nocek orzęsiony, Data odczytu: 2026.10.20

34 Od kiedy obchodzimy Międzynarodową Noc Nietoperzy?

Międzynarodowa Noc Nietoperzy odbyła się po raz pierwszy w 1997 r., a dziś obchodzi się ją w ponad 50 krajach w ostatni pełny weekend sierpnia, podaje GDOŚ. W 2026 r. przypadła w nocy z 29 na 30 sierpnia, na 30-lecie akcji. Podczas obchodów w Polsce organizowane są m.in. nocne spacery z detektorem nietoperzy.[35][28]

Źródła: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2026, Data publikacji: 2026.08.28, Data odczytu: 2026.10.20; Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2024, Data publikacji: 2024.08.20, Data odczytu: 2026.10.20

35 Polska chroni nietoperze w ramach EUROBATS od 1996 r.

Polska jest stroną Porozumienia o ochronie populacji nietoperzy europejskich (EUROBATS) od 10 maja 1996 r. Porozumienie podpisano w Londynie 4 grudnia 1991 r., a weszło w życie 16 stycznia 1994 r. Obecnie porozumienie obejmuje ponad 35 krajów i działa w ramach Konwencji bońskiej.[28][35]

Źródła: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2024, Data publikacji: 2024.08.20, Data odczytu: 2026.10.20; Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2026, Data publikacji: 2026.08.28, Data odczytu: 2026.10.20

Nietoperze w liczbach

Parametr | Wartość

Gatunki nietoperzy na świecie | ponad 1400

Gatunki nietoperzy w Polsce | 27

Najmniejszy nietoperz (ryjówkonietoperz) | 1,7–2 g, 29–33 mm

Największa rozpiętość skrzydeł (rudawki) | 1,7 m

Rekordowy wiek (nocek Brandta) | co najmniej 41 lat

Rekordowa prędkość (molos brazylijski) | 44,5 m/s (ok. 160 km/h)

Najgłośniejsze okrzyki echolokacyjne (2 gatunki z Panamy) | ponad 140 dB

Najdłuższa udokumentowana wędrówka karlika większego | 2224 km

Nietoperze zabite przez zespół białego nosa w USA (od 2006 r.) | ponad 6 mln

Nietoperze zimujące w Nietoperku (2025) | 39 768

Źródła danych: U.S. Department of the Interior, GDOŚ, Guinness World Records, The Journals of Gerontology, Royal Society Open Science, PLoS ONE, Mammalia (SECEMU), National Park Service, RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim. Stan na 20 października 2026 r.

Mity i fakty o nietoperzach

FAŁSZ

„Wszystkie nietoperze piją krew”

Tylko 3 gatunki nietoperzy to wampiry i wszystkie żyją w Ameryce. 2 z nich żywią się krwią ptaków, a większość nietoperzy je owady.[19]

Źródło: Smithsonian Insider, Smithsonian bat expert Kristofer Helgen answers common questions about bats , Data publikacji: 2010.10.29, Data odczytu: 2026.10.20

CZĘŚCIOWO PRAWDA

„Nietoperze żywią się głównie komarami”

Wiele nietoperzy je komary, a mroczek brunatny może ich zjeść do 1000 w ciągu nocy. Nie znaleziono jednak gatunku, który specjalizowałby się w komarach.[19]

Źródło: Smithsonian Insider, Smithsonian bat expert Kristofer Helgen answers common questions about bats , Data publikacji: 2010.10.29, Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Nietoperze, podobnie jak myszy, żyją tylko kilka lat”

Gryzonie podobnej wielkości żyją 1–2 lata, a niektóre nietoperze dożywają 20 lat. Rekordowy nocek Brandta miał co najmniej 41 lat.[4][7]

Źródła: Smithsonian Institution, Bat Facts , Data odczytu: 2026.10.20; Guinness World Records, Longest-lived bat , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Nietoperze nie latają naprawdę, tylko szybują”

Nietoperze to jedyne ssaki zdolne do prawdziwego, aktywnego lotu. Ich skrzydło rozpina się na wydłużonych kościach ramienia i 4 palców.[3][4]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Wilson D.E., Bat , Data publikacji: 2026.10.02, Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian Institution, Bat Facts , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Nietoperze śpiące na strychu można w Polsce swobodnie przepłoszyć”

Wszystkie gatunki nietoperzy z wykazu ochrony ścisłej są objęte zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia. Zakazane jest też fotografowanie i filmowanie, które może je płoszyć.[9]

Źródło: Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380, Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

Źródła

1. U.S. Department of the Interior, 13 Awesome Facts About Bats. Adres: <https://www.doi.gov/blog/13-facts-about-bats>. Data publikacji: 2024.10.24. Data odczytu: 2026.10.20.
2. American Museum of Natural History, Researchers Find Bats Evolved Ability To Fly Before Echolocation. Adres: <https://www.amnh.org/explore/news-blogs/bats-flight-echolocation>. Data publikacji: 2008.02.24. Data odczytu: 2026.10.20.
3. Encyclopaedia Britannica, Wilson D.E., Bat. Adres: <https://www.britannica.com/animal/bat-mammal>. Data publikacji: 2026.10.02. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Smithsonian Institution, Bat Facts. Adres: <https://si.edu/es/spotlight/bats/batfacts?page=1>. Data odczytu: 2026.10.20.
5. Guinness World Records, Smallest mammal. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/70467-smallest-mammal>. Data odczytu: 2026.10.20.
6. Guinness World Records, Smallest bat. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/69477-smallest-bat>. Data odczytu: 2026.10.20.
7. Guinness World Records, Longest-lived bat. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/90277-oldest-bat-ever>. Data odczytu: 2026.10.20.
8. Podlutsky A.J. i in., A New Field Record for Bat Longevity. Wydawca: The Journals of Gerontology: Series A. Wydanie: t. 60, nr 11, 2005. Strony: 1366–1368. Adres: <https://doi.org/10.1093/gerona/60.11.1366>. Data publikacji: 2005.11.01. Data odczytu: 2026.10.20.
9. Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie z dnia 19 października 2022 r. (tekst jednolity rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), Dz.U. 2022 poz. 2380. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2022/2380/text.pdf>. Data publikacji: 2022.11.21. Data odczytu: 2026.10.20.
10. Guinness World Records, Fastest bat. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/549644-fastest-bat>. Data odczytu: 2026.10.20.
11. McCracken G.F. i in., Airplane tracking documents the fastest flight speeds recorded for bats. Wydawca: Royal Society Open Science. Wydanie: t. 3, nr 11, 2016. Strony: 160398. Adres: <https://doi.org/10.1098/rsos.160398>. Data odczytu: 2026.10.20.
12. Guinness World Records, Longest tongue for a mammal (relative to body size). Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/547686-longest-tongue-for-a-mammal-relative-to-body-size>. Data odczytu: 2026.10.20.
13. Guinness World Records, Largest bat colony (current). Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/70593-largest-bat-colonies>. Data odczytu: 2026.10.20.
14. Surlykke A., Kalko E.K.V., Echolocating bats cry out loud to detect their prey. Wydawca: PLoS ONE. Wydanie: t. 3, nr 4, 2008. Strony: e2036. Adres: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0002036>. Data odczytu: 2026.10.20.
15. ScienceDaily, Echolocating bats cry out loud to detect their prey. Adres: <https://www.sciencedaily.com/releases/2008/04/080429204244.htm>. Data publikacji: 2008.05.03. Data odczytu: 2026.10.20.
16. Corcoran A.J., Conner W.E., Bats jamming bats: Food competition through sonar interference (Sci.News). Wydawca: Science. Wydanie: t. 346, nr 6210, 2014. Strony: 745–747. Adres: <https://www.sci.news/biology/science-mexican-free-tailed-bats-jamming-sonar-02261.html>. Data publikacji: 2014.11.07. Data odczytu: 2026.10.20.
17. Wake Forest University, Department of Biology, Science: Holy Blocked Bat Signal!. Adres: <https://biology.wfu.edu/science-holy-blocked-bat-signal/>. Data publikacji: 2014.11.06. Data odczytu: 2026.10.20.

18. Entwistle A.C. i in., Habitat management for bats. Wydawca: Joint Nature Conservation Committee. Wydanie: 2001. Adres: <https://data.jncc.gov.uk/data/23745574-3756-40ef-81cd-e6fea30decc0/habitat-management-for-bats.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
19. Smithsonian Insider, Smithsonian bat expert Kristofer Helgen answers common questions about bats. Adres: <https://insider.si.edu/2010/10/smithsonian-bat-expert-kristofer-helgen-answers-common-questions-about-bats/>. Data publikacji: 2010.10.29. Data odczytu: 2026.10.20.
20. SECEMU, 2,200 km transcontinental migration of a Nathusius' Pipistrelle (*Pipistrellus nathusii*) across Europe. Adres: <https://secemu.org/en/2200-km-transcontinental-migration-of-a-nathusius-pipistrelle-pipistrellus-nathusii-across-europe/>. Data publikacji: 2020.10.31. Data odczytu: 2026.10.20.
21. Alcalde J.T. i in., Transcontinental 2200 km migration of a Nathusius' pipistrelle (*Pipistrellus nathusii*) across Europe. Wydawca: Mammalia. Wydanie: t. 85, nr 2, 2021. Strony: 161–163. Adres: <https://doi.org/10.1515/mammalia-2020-0069>. Data publikacji: 2020.10.21. Data odczytu: 2026.10.20.
22. Smithsonian Institution, Bound by Blood: Vampire Bat Bonding Persists From the Lab to the Wild. Adres: <https://dashboard.si.edu/es/newsdesk/releases/bound-blood-vampire-bat-bonding-persists-lab-wild>. Data publikacji: 2019.10.30. Data odczytu: 2026.10.20.
23. Ripperger S.P. i in., Vampire bats that cooperate in the lab maintain their social networks in the wild. Wydawca: Current Biology. Wydanie: t. 29, nr 23, 2019. Strony: 4139–4144.e4. Adres: <https://doi.org/10.1016/j.cub.2019.10.024>. Data odczytu: 2026.10.20.
24. Boyles J.G. i in., Economic importance of bats in agriculture. Wydawca: Science. Wydanie: t. 332, nr 6025, 2011. Strony: 41–42. Adres: <https://doi.org/10.1126/science.1201366>. Data odczytu: 2026.10.20.
25. U.S. Geological Survey, Economic importance of bats in agriculture. Adres: <https://www.usgs.gov/publications/economic-importance-bats-agriculture>. Data odczytu: 2026.10.20.
26. National Park Service, White-Nose Syndrome. Adres: <https://www.nps.gov/elma/learn/nature/white-nose-syndrome.htm>. Data publikacji: 2025.05.06. Data odczytu: 2026.10.20.
27. U.S. Fish and Wildlife Service, Bi-national Success – Lesser Long-nosed Bat Has Recovered. Adres: <https://www.fws.gov/press-release/2018-04/bi-national-success-lesser-long-nosed-bat-has-recovered>. Data publikacji: 2018.04.17. Data odczytu: 2026.10.20.
28. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2024. Adres: <https://www.gov.pl/web/gdos/miedzynarodowa-noc-nietoperzy-2024>. Data publikacji: 2024.08.20. Data odczytu: 2026.10.20.
29. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 Nietoperek PLH080003. Adres: <https://n2k-ws.gdos.gov.pl/wyszukiwarkaN2k/webresources/pdf/PLH080003>. Data odczytu: 2026.10.20.
30. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Zimowe liczenie nietoperzy. Adres: <https://www.gov.pl/web/rdos-gorzow-wielkopolski/zimowe-liczenie-nietoperzy>. Data publikacji: 2026.01.12. Data odczytu: 2026.10.20.
31. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Mopek Barbastella barbastellus (wyniki monitoringu 2009–2011). Adres: https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/wyniki/2009-2011/dla_zwierzat/Mopek-Barbastella-barbastellus.pdf. Data publikacji: 2012.04.18. Data odczytu: 2026.10.20.
32. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Lubuskie zimowiska mopka zachodniego. Adres: <https://www.gov.pl/web/rdos-gorzow-wielkopolski/lubuskie-zimowiska-mopka-zachodniego>. Data publikacji: 2024.02.01. Data odczytu: 2026.10.20.
33. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wyniki monitoringu zwierząt 2015–2016: nocek duży. Adres: https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/wyniki/2015-2018/2016/zwierzeta/wyniki_monitoringu_zwierzat_2015_2016_nocek_duzy.pdf. Data odczytu: 2026.10.20.
34. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wyniki monitoringu zwierząt 2015–2016: nocek orzęsiony. Adres: https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/wyniki/2015-2018/2016/zwierzeta/wyniki_monitoringu_zwierzat_2015_2016_nocek_orzesiony.pdf. Data odczytu: 2026.10.20.

35. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Międzynarodowa Noc Nietoperzy 2026. Adres: <https://www.gov.pl/web/gdos/miedzynarodowa-noc-nietoperzy-2026>. Data publikacji: 2026.08.28. Data odczytu: 2026.10.20.